

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE XI INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES"**

м. Харків, 26–27 жовтня 2023 р.

Харків
2023

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С.В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В.П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В.О. – д-р філос. наук, професор

Бабенко А.О. – канд. техн. наук, доцент

Вельш Вольфганг – габілітований доктор філософії, професор

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О.А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С.О. – канд. техн. наук, доцент

Каграманян А.О. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Коростельов Є.М. – канд. техн. наук, доцент

Кравець А. М. – канд. техн. наук, доцент

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Лисечко В.П. – канд. техн. наук, доцент

Лях В.В. – д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Соломніков І.В. – канд. екон. наук, доцент

Семенцова О.В. – канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 6 від 11.12.2023 р.)

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. 26-27 жовтня 2023р. Відп. за випуск В.О. Даніл'ян. — Харків : Мачулін, 2023. — 242 с..

ISBN 978-617-8195-79-3

УДК 740+656+338

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-8195-79-3

© Авторський колектив, 2023

© Мачулін, худ. оформлення, 2023

- комерційні втрати у сенсі є фатально неминучими. Вони можуть і повинні бути знижені внаслідок активної, цілеспрямованої діяльності енергопідприємства, яка має здійснюватися відповідно до спеціально розробленого проекту;

- комерційні втрати не можуть бути виміряні будь-якими приладами, але можуть бути обчислені. Їхня величина залежить від великої кількості факторів, а точність оцінки, насамперед, від точності обліку відпущеної в мережу та спожитої енергії, а також від точності розрахунку технічних втрат.

Головним напрямом зниження комерційних втрат є вдосконалення обліку електроенергії, яке у сучасних умовах дозволяє отримати прямий та досить швидкий ефект. Зокрема, за оцінками фахівців, лише заміна старих, переважно «малоамперних» однофазних лічильників класу 2,5 на нові класи 2,0 підвищує збирання коштів за передану споживачам електроенергію на 10-20% за рахунок зниження порога чутливості та збільшення достовірності розрахунків. У грошовому еквіваленті по Україні загалом це становить близько 10 млрд. грн. на рік. Нижній кордон інтервалу відповідає існуючим тарифам на електроенергію, верхній — можливому їхньому збільшенню.

Отже, втрати електроенергії в електричних мережах – найважливіший показник ефективності та рентабельності їхньої роботи. Зниження втрат електроенергії за умов кризи — одне із шляхів і реальних джерел надходження коштів, спрямованих в розвитку електричних мереж, підвищення надійності та якості електропостачання споживачів, на оплату палива на електростанціях. Головний шлях виявлення та локалізації комерційних втрат — розрахунок та аналіз допустимих та фактичних небалансів електроенергії в електричних мережах енергосистеми з урахуванням технічних втрат у мережах, визначенням та локалізацією цих небалансів на електричних станціях, підстанціях, у підприємствах, районах електричних мереж, на окремих розподільчих мережах.

БРУСЕНЦОВ В.Г., д.т.н., професор

БРУСЕНЦОВ О.В., к.т.н.

ГАРМАШ Б.К., к.т.н., доцент

ГРИГОР'ЄВА Є.С., к.т.н.

Український державний університет залізничного транспорт

м. Харків, Україна

НАДІЙНІСТЬ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА ЯК ВИЗНАЧАЛЬНА БЕЗПЕКА

Безпека є найважливішою умовою для нормального функціонування сучасного суспільства [1]. При цьому багаторічна статистика показує переважну

і дедалі більшу роль «людського фактора». Так, у різних видах транспорту його частка перевищує 80% [2].

Натомість надійність «людського чинника» визначається рівнем професійної надійності працівників, передусім операторського профілю. Поняття «професійна надійність» характеризує надійність людини - оператора за якістю функціонування у виробничому процесі, точності та своєчасності його дій у зовнішньому плані, досягнення мети діяльності, тобто за кінцевим результатом його діяльності. Це системна якість, яка обумовлює ефективне функціонування всієї системи «людина-оператор – машина – середовище» на будь-якому етапі її функціонування. При цьому вона як системна якість включає ряд підсистем: медико-біологічну, психофізіологічну, кваліфікаційно-освітню, морально-етичну, рівень працездатності. В даний час кожна з цих підсистем забезпечується відповідним заходом. Так, рівень медико-біологічної надійності контролює медичний огляд, що дозволяє не допускати до конкретних робочих місць людей із певними патологіями. Психофізіологічної – психофізіологічний професійний добір, який допускає до роботи людей, які мають необхідного рівня певних професійно важливих психофізіологічних якостей. Кваліфікаційно-освітню частину забезпечують та контролюють професійне навчання, тренінг, перепідготовка кадрів.

У плані забезпечення працездатності такого роду заходи мають дуже обмежений і недостатній рівень. Тільки для деяких професійних груп (працівники локомотивних бригад, водії вантажних автомобілів) існують заходи, які контролюють лише поточну складову (підробітковий медичний контроль).

При цьому не враховуються багато важливих складових рівня працездатності, а, відповідно, немає можливості дати об'єктивний прогноз рівня професійної надійності персоналу навіть на період робочої зміни. Звідси випадки, коли працівник задовільно проходить передробочий контроль, але протягом робочої зміни робиться професійно ненадійним з наслідками, що часто впливають, часто дуже важкими.

Однією з найважливіших складових рівня працездатності є рівень здоров'я. Відомо, що на сьогодні здоров'я має не тільки якісну оцінку на кшталт «здоровий-хворий», а й кількісну. У цьому основою береться рівень фізичної працездатності. Такий підхід дозволяє весь спектр можливих рівнів поділити на кілька класів. На сьогодні найбільш популярний поділ на п'ять класів – «низький рівень», «нижчий за середній», «середній», «вищий за середній», «високий». Для оцінки рівень фізичної працездатності існує два класи методів – з фізичним навантаженням та без. У першому випадку оцінюється реакція кардіореспіраторної системи організму на різні рівні фізичного навантаження, а в другому таким навантаженням є сидіння на стільці. При цьому другий варіант

має досить високий рівень кореляції з першим (на рівні 0,896 при $P \leq 0,0001$), займаючи значно менше часу, не вимагаючи спеціального обладнання і не стомлюючи обстежуваного [3].

Обстеження великої групи залізничних операторів методом оцінки «Рівня фізичного стану» показали, що 44% контингенту має рівень здоров'я в розрядах «нижчий за середній» і «низький рівень» [4]. Це рівень, який ставить людей становище між здоров'ям і захворюванням, тобто. вони мають низький «запас міцності», що спричиняє знижений рівень професійної надійності, особливо в ускладнених умовах. Таким чином, не маючи об'єктивних даних про ці показники, ми ризикуємо отримати абсолютно спотворену картину, що загрожує важкими наслідками. Виходячи зі сказаного очевидна необхідність в оцінці та моніторингу рівня функціональної надійності фахівця, насамперед його довготривалої складової.

Список використаних джерел

1. Grozdanovic M., Janackovic G.L. The framework for research of operators' functional suitability and efficiency in the control room. *International Journal of Industrial Ergonomics*, 2018. № 63, Pp.65–74. <https://doi.org/10.1016/j.ergon.2016.10.009>

2. Determinants of health. URL: <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/determinants-of-health>

3. Возний С.С., Маляренко І.В. Методи визначення фізичної працездатності спортсменів у програмі навчально-дослідницької роботи для студентів денної та заочної форми навчання факультету фізичного виховання та спорту спеціальностей. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/10719/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B5%D0%B7%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

4. Брусенцов В.Г., Ворожбіян М.І., Брусенцов О.В., Бугайченко І.І., Гончаров А.В. Рівень здоров'я працівників локомотивних бригад України як передумова їхньої професійної надійності. *Комунальне господарство міст*. Харків: «Основа», 2010. Вип. 91. с.404–407.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	5
АБАШНІК В.О. Григорій Сковорода у творчості Фелікса Гаазе (1882–1965)	5
АБАШНІК У.В. «Будинок привидів» (1942): особливості швейцарської комедії жахів	9
БЕРЕЗНИЙ В.М., ЄРМОЛЕНКО О.А., ЛИСЬОНКОВА Н.М. Трансформація освіти в епоху нейромереж	12
БЛИЗНЮК Л.М. Психофізіологічні основи мови і мислення	14
БЛИЗНЮК Л.М., МИХАЙЛОВА Є. Неогумбольдтіанство у визначенні мовної картини світу	16
БОЙЧЕНКО М.І. Цінності використання ші та вартості люської комунікації	18
ВАРЛАМОВА А.В., НЕШКО С.І. Переклад як засіб комунікації	21
ГАЙДЕМАНН Дітмар Герман Моральний скептицизм та етичний релятивізм	22
ДАНІЛ'ЯН В.О. Теорія регіональних розбіжностей Стейна Роккана	30
ДАНІЛ'ЯН В.О., РЯБЧЕНКО С.Р., БАБЕНКО К.А. Соціально-психологічні чинники формування здорового способу життя здобувачів вищої освіти	32
ДАРАГАН А., НАЗАРЕНКО І.Л. Особливості перекладу економічних текстів	34
ДОВЖЕНКО С.С., СВЕТОШ В.Ю. Особливості фізичної активності у зрілому віці у відповідності з європейськими стандартами	35
ДОНЕЦЬ С.М., ТАРУТА А. Переклад українських суспільно-політичних реалій англійською мовою	37
ЗАГРІЙЧУК І. Д. Комунікація та толерантність в умовах сучасної пограничної ситуації	39
ЗРОДНІКОВА К.В., УМРИХІНА К.О. Людина та інформаційно-комунікативні технології: виклик сучасності	43
ЗРОДНІКОВА К.В., МИНИННИК Д.В. Вплив культурної глобалізації на суспільство	44
КІМ К.В., КОВАЛЬОВА О.В., ШАПАТІНА О.О. Комунікації учасників освітнього процесу	45
КОДАЛЛЕ Клаус-Міхаель Дух прощення	47
КОЛЕСНИК К.Е. Образ кайзера Вільгельма в творчості німецького медальєра Карла Гьотца	53
КОЛЕСНИК К.Е., ІХНЕНКО С.О. Англо-ірландська книжкова мініатюра у ранньому Середньовіччі	60
КОММЕДАЛ О. Теорія гендеру та гендерної ідентичності С. М. Ольсен	67

БАБАЄВ М.М., КАРПЕНКО Н.П., СУПРУН О.Д. Комерційні втрати електроенергії в електричних мережах	165
БРУСЕНЦОВ В.Г., БРУСЕНЦОВ О.В., ГАРМАШ Б.К., ГРИГОР'ЄВА Є.С. Надійність людського фактора як визначальна безпека	167
ВАСИЛЕНКО О.В., БАБІЧЕНКО Ю.А. Комп'ютерне моделювання теплоконвекційних процесів системи охолодження повітря в промислових будівлях	170
GEVORKYAN E.S., MOROZOVA O.M., NERUBATSKYI V.P. Development and modern trends of ceramic cutting tools	172
ГРИГОР'ЄВА Є.С., ГАРМАШ Б.К., ГУЛЕВСЬКИЙ С.В. Фундаментальне значення оцінки ризиків для управління організацією на всіх рівнях	173
ГРИГОР'ЄВА Є. С., ДЮМІН Е. С., ГОВОРОВА К. В. Дослідження еталонного приймача випромінювання від імітатора сонця	176
ДУДІН О.А., КОРОСТЕЛЬОВ Є.М., ЗВЕРЄВА А.С. Можливості значного підвищення якості бетонів для різного призначення	178
ЗАПАРА В.М., ЗАПАРА Я.В., КУРГАНЕВИЧ Т.М., ШЕВЧЕНКО Н.М. Відновлення логістичної інфраструктури країни як пріоритет сьогодення	180
ЗМІЙ С.О., КОРОЛЬОВА Н.А. Перспективи впровадження технології frpa в системах залізничної автоматики	182
КАГРАМАНЯН А.О. Енергозберігаючий ефект при використанні сонячних електростанцій за рахунок застосування фільтрів активної потужності	184
КАРПЕНКО Н.П., ДОШИ Е., БОБРИЦЬКА А.Г. Перспективи впровадження інтелектуальних систем електропостачання	187
КІЧАТА Н.М., ТРЕТЬЯКОВ О.В. Державний механізм забезпечення захисту критичної інфраструктури	189
КЛИМЕНКО О.В., ОБОЗНИЙ О.М., МАКСИМОВ М.В. Підвищення ефективності роботи локомотивних депо	191
КУЛЕШОВ В.В., ОРДА С.М., КОВЬЯР С.М. Удосконалення роботи технічної станції при міжнародних вантажних перевезеннях в умовах інформатизації	194
КУЦЕНКО М.Ю., ШАПОВАЛ Г.В. Об'єднана мережа високошвидкісних залізниць Європи	196
МАСЛІЙ А.С., ЗІНЧЕНКО О.Є., ВАЩЕНКО Я.В. Покращення коефіцієнту корисної дії електрорухомого складу змінного струму шляхом впровадження трирівневих чотириквadrантних випрямлячів	199
NERUBATSKYI V. P., GEVORKYAN E. S., HORDIENKO D. A. Increasing abrasive and thermal resistance of corundum-graphite materials	201
NERUBATSKYI V. P., HORDIENKO D. A. Application of artificial intelligence in the transport industry	203

Наукове видання
Відповідальність за редагування та достовірність інформації
несуть автори роботи

Людина, суспільство, комунікативні технології:
матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф.
26-27 жовтня 2023 р.

Reports of the XI International scientific-practical conference
“A person, a society, communicative technologies”

Відп. за випуск В.О. Даніл'ян

Підписано до друку 20.12.2023. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 27,67. Обл.-вид. арк. 41,8.
Наклад 300 пр. Зам. №

Видавець Мачулін Л.І.
тел. +38(068)886-52-57
editor2016@ukr.net
<http://knigoizdat.org.ua>
Свідоцтво про держреєстрацію:
сер. ХК №125 від 24.11.2004

Віддруковано в ПП Озеров Г. В.
м. Харків, вул. Університетська, 3, кв. 9.
Свідоцтво про реєстрацію: № 818604 від 02.03.2000.